

European
Commission

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

EMN
Evropska migracijska mreža

EMN FOCUSED STUDY 2015

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno
zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Študijo sta izdelala Nacionalna kontaktna točka Republike Slovenije za Evropsko migracijsko mrežo in zunanji partner, Društvo ODNOS (dr. Franci Jazbec) v sodelovanju s pristojnimi predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

Evropska migracijska mreža je bila ustanovljena zaradi potrebe po izmenjavi informacij o vseh vidikih migracij in vzpostavitve enotne azilne in migracijske politike. Odločba Sveta 2008/381/ES, ki je pravna podlaga za vzpostavitev evropske migracijske mreže, je bila sprejeta 14. maja 2008.

Več informacij o Evropski migracijski mreži je dostopnih na: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm, www.emm.si

Omejitev odgovornosti: Odgovori v nadaljevanju so bili podani primarno z namenom sestave zbirnega poročila za EMN usmerjeno študijo z zgornjim naslovom. Sodelujoče nacionalne kontaktne točke EMN so podale informacije, ki so po njihovem prepričanju ažurne, objektivne in zanesljive v kontekstu in mejah te študije. Informacije tako ne podajajo nujno popolnega opisa in ne predstavljajo nujno celotnega uradnega stališča države nacionalne kontaktne točke EMN.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Top-line "Factsheet" (National Contribution)

National contribution (one page only)

Overview of the National Contribution – introducing the study and drawing out key facts and figures from across all sections of the Focussed Study, with a particular emphasis on elements that will be of relevance to (national) policymakers.

Študija se osredotoča na analizo vključevanja oseb z mednarodno zaščito (oseb s statusom begunca, oseb s statusom subsidiarne zaščite) v Sloveniji na trg dela. Slovenska zakonodaja ne pozna humanitarnega statusa.

V okviru študije so bile preučene in analizirane že pripravljene študije, politike in prakse vključevanja oseb z mednarodno zaščito na trg dela v Sloveniji. Analizirani so različni dokumenti, resolucije, strategije, zakonodaja in njena izvedba v praksi. Vključeni so razpoložljivi in dostopni statistični podatki o stanju v Sloveniji.

Ključne ugotovitve:

- Osebe z mednarodno zaščito imajo v Sloveniji priznano dovoljenje za stalno bivanje (begunci) ali začasno prebivanje (osebe s priznano subsidiarno zaščito).
- Vse osebe z mednarodno zaščito imajo v skladu z zakonodajo pravico do brezplačnega tečaja slovenskega jezika, izobraževanja, usposabljanja, dela in zaposlovanja, zdravstvenega in socialnega varstva, uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, informiranja, svetovanja, pomoči pri vključevanju v okolje.
- Osebe z mednarodno zaščito ne potrebujejo dovoljenja za delo in zaposlitev oz. enotnega dovoljenja za bivanje in delo kot tujci, državljani tretjih držav. Na podlagi 6. točke drugega odstavka 6.člena Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (velja od 1.9.2015) ima tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznana pravica do mednarodne zaščite ter njegov družinski član, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine, prost dostop na trg dela.
- V praksi so prisotne sistemske in praktične ovire za delo in zaposlovanje oseb z mednarodno zaščito (neznanje slovenskega jezika, kulturne razlike, nerazpolaganje z dokazili o izobrazbi, delovnih izkušnjah, zdravstvene ovire, diskriminacija, strukturna neskladja na trgu dela, nezaupanje delodajalcev). Tudi Slovenija se v zadnjih letih, tako kot večina držav članic EU, sooča z gospodarsko in finančno krizo ter povečano brezposelnostjo v EU. Malo oseb z mednarodno zaščito je redno zaposlenih. Na podlagi številnih razgovorov z osebami s priznano mednarodno zaščito ugotavljamo, da si mnoge osebe želijo delati in postati bolj ekonomsko in socialno neodvisne. Pomembno je omogočiti tem osebam dodatno izobraževanje, usposabljanje in družbeno delovanje. Prav tako je pomembno hitro prepoznavanje, priznavanje in vrednotenje kvalifikacij, izobrazbe, tudi neformalnih izkušenj, veščin, potencialov. Nekatere osebe se s podporo in pomočjo uspejo zaposliti in aktivno participirajo v družbi. Delujejo npr. tudi kot neformalni prevajalci.
- Begunci in osebe s subsidiarno zaščito imajo specifične potrebe in potrebujejo celostno podporo in pomoč pri ekonomskem in socialnem vključevanju. Podporni ukrepi v Sloveniji obsegajo informiranje, svetovanje, brezplačni tečaj slovenskega jezika v obsegu 300+100 ur, enkratno denarno pomoč, denarno nadomestilo za zasebno nastanitev (tri leta), denarno socialno pomoč, otroške dodatke, izredno denarno socialno pomoč, pomoč občin (1 krat na

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

leto). Ranljivi posamezniki in družine imajo možnost nastanitve v dveh integracijskih hišah v Ljubljani (15 mest) in Mariboru (45 mest) za 1 leto ali največ 1 leto in pol. V okviru projekta "Pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito" imajo zagotovljeno celostno pomoč pri urejanju življenjskih situacij, učno pomoč, druge individualne in skupinske integracijske aktivnosti.

- Vredno bi bilo v prihodnje razmisliti o dodatnih prilagojenih sistemskih ter predvsem praktičnih ukrepih za spodbujanje dela in zaposlovanja oseb z mednarodno zaščito. Priporočljivo bi bilo odpravljati ovire, ki zavirajo vključevanje in zaposlovanje oseb z mednarodno zaščito ter razmišljati v smeri oblikovanja podpornega mehanizma, ki bi jim omogočil npr. praktično usposabljanje in izkustveno učenje na delovnem mestu, stabilno in kontinuirano zaposlovanje v gospodarstvu, socialnih podjetjih, civilnodružbenih oz. nevladnih organizacijah, pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (tudi osebam brez dokazil o izobrazbi), samozaposlovanje, najem praznih, neprofitnih, socialnih stanovanj. Pri načrtovanju ukrepov velja upoštevati izkušnje in predloge oseb z mednarodno zaščito ter izvajalcev pomoči. Policy akterji bi morali biti bolj povezani in usklajeni med sabo. K sodelovanju bi bilo vredno povabiti tudi delodajalce. Ukrepi se sedaj sprejemajo predvsem na nacionalni ravni, potrebno pa bi bilo tudi sodelovanje občin, lokalnih skupnosti. Ni enega organa, ki bi koordiniral podporne ukrepe.

Executive Summary (Synthesis Report)

Executive Summary of Synthesis Report: this will form the basis of an EMN Inform, which will have EU and National policymakers as its main target audience.

Socialno-ekonomsko vključevanje oseb z mednarodno zaščito je zelo pomemben del kompleksnega dvostranskega, večplastnega in dinamičnega procesa integracije. Vključevanje in participacija oseb z mednarodno zaščito na trgu dela je temelj za socialno-ekonomsko integracijo in aktivno družbeno participacijo oseb z mednarodno zaščito. Tudi v Sloveniji se integracija oz. vključevanje in participacija oseb z mednarodno zaščito na trgu dela kaže kot pomemben izziv za različne vladne (Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Zavod RS za zaposlovanje; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport idr.) in civilno-družbene akterje. V okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je organiziran Sektor za zaposlovanje in migracije. Prav tako Sektor za vseživljenjsko učenje in štipendiranje. Sodobne masovne migracije ljudi spodbujajo tudi dodaten premislek in vprašanja glede integracije oz. možnosti dela in zaposlovanja imigrantov ter oseb z mednarodno zaščito. Za uspešno integracijo oseb z mednarodno zaščito je potrebno sodelovanje in dopolnjevanje vseh akterjev oz. odločevalcev pri oblikovanju in izvajanju politik in praks. Integracija oseb z mednarodno zaščito je kompleksen proces. Vključuje različna področja, javne politike, družbene podsisteme: bivanje, vzgoja in izobraževanje, delo in zaposlovanje, socialna varnost (tudi socialno varstvo), zdravstvo (zdravstveno zavarovanje, zdravstveno varstvo), gospodarstvo, znanost, kultura.

Migracije ljudi in integracijo je smiselno ovrednotiti z različnih vidikov. Gre za interdisciplinarno področje. Pomemben okvir je tudi zakonodaja, ki predstavlja pravni okvir za integracijo. V Sloveniji pravno podlago tvorijo predvsem: Zakon o mednarodni zaščiti (uradno prečiščeno besedilo, Ur.l.RS, 11/2011), Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Ur.l.RS, št.55/2011), Zakon o tujcih (uradno prečiščeno besedilo, 22.5.2015), Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Ur.l. RS, št. 47/2015), Zakon o državljanstvu RS (uradno prečiščeno besedilo, 2015), Zakon o urejanju trga dela

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

(Ur.l.RS, št.80/2010 in spremembe), drugi področni zakoni s področja izobraževanja, zdravstva, socialne varnosti. Pomembne so tudi resolucije: Resolucija o imigracijski politiki Slovenije (Ur.l. RS, št. 40/1999), Resolucija o migracijski politiki Slovenije (Ur.l.RS, št. 106/2002), Strategija ekonomskih migracij za obdobje od 2010 do 2020.

Osebe z mednarodno zaščito imajo na podlagi veljavne zakonodaje pravice do denarne pomoči za zasebno nastanitev (prva tri leta po priznanju statusa mednarodne zaščite; mlade formalno šolajoče osebe brez odgovornih oseb za njihovo preživljanje pa do dopolnjenega 26 leta), zdravstvenega zavarovanja, denarne socialne pomoči, izobraževanja, usposabljanja, študija, prostega dostopa na trg dela in zaposlovanja. Vključevanje in participacija oseb z mednarodno zaščito na trgu dela je pomembno povezana z dovoljenjem za prebivanje. Osebe z mednarodno zaščito imajo v Sloveniji na podlagi zakonodaje na področju urejanja trga dela prost dostop do trga dela. Na podlagi zakona o mednarodni zaščiti imajo priznan status begunca ali subsidiarne zaščite. Slovenska zakonodaja ne pozna humanitarnega statusa. Osebe s statusom begunca imajo priznано dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji. Osebe s subsidiarno zaščito imajo priznано dovoljenje za začasno prebivanje (po zakonu o mednarodni zaščiti najmanj za eno leto, v praksi za tri leta) v Sloveniji, ki se lahko podaljša (v praksi za dve leti). Vse osebe z mednarodno zaščito lahko po petih letih bivanja v Sloveniji zaprosijo za državljanstvo Republike Slovenije. Osebe s statusom mednarodne zaščite za razliko od drugih državljanov tretjih držav ne potrebujejo delovnega dovoljenja. Osebe s subsidiarno zaščito so po zakonodaji, ki je veljala do konca avgusta 2015 morale zaprositi za izdajo delovnega dovoljenja. Od septembra 2015 dalje je v veljavi nov Zakon zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. Na podlagi 6. točke drugega odstavka 6.člena tega zakona ima tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznana pravica do mednarodne zaščite ter njegov družinski član, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine, prost dostop na trg dela. Od 1.1.2015 dalje v skladu z Zakonom o tujcih in Zakonom o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev pristojni organi (upravne enote) izdajajo enotno dovoljenje za prebivanje in delo. Pred tem je dovoljenja za delo izdajal Zavod RS za zaposlovanje, ki sedaj daje soglasje k izdaji enotnega dovoljenja za delo in zaposlitev.

Vključevanje in participacija oseb z mednarodno zaščito na trgu dela je povezana tudi s pogoji za opravljanje posameznih del oz. poklicev. Potrebne so ustrezne kvalifikacije za opravljanje določenega poklica. Za uspešno vključevanje in participacijo je v praksi potrebno znanje osnov slovenskega jezika. Večina delodajalcev zahteva tudi veljavna potrdila o izobrazbi, znanjih, veščinah, spretnostih, izkušnjah, kompetencah. V Sloveniji je veliko poklicev reguliranih. Obstajajo tudi nacionalne poklicne kvalifikacije, ki so namenjene odraslim osebam. Osebe z mednarodno zaščito imajo v Sloveniji pravico do izobraževanja in usposabljanja v osnovnih, srednjih šolah, šolah za izobraževanje odraslih, na fakultetah. Vendar pouk v večini primerov poteka v slovenskem jeziku. Zato se na začetku daje velik poudarek učenju slovenskega jezika. Osebe z mednarodno zaščito imajo pravico do 300 oz. dodatno 100 ur brezplačnega tečaja slovenskega jezika. Prav tako jim je v okviru šol in civilnodružbenih organizacij omogočena individualna osebna učna pomoč pri učenju slovenskega jezika in pri posameznih predmetih v šoli.

Za vključevanje na trg dela je zelo pomembno tudi hitro priznavanje in vrednotenje izobrazbe, kvalifikacij, kompetenc, izkušenj oseb z mednarodno zaščito. S priznано, verificirano izobrazbo je precej lažje najti in obdržati delo oz. zaposlitev. Manj je ovir pri zaposlovanju. Lažje je vzpostaviti kontakt in pridobiti zaupanje delodajalcev. Vendar veliko oseb z mednarodno zaščito nima potrdil o izobrazbi, veščinah in izkušnjah, ki so jih pridobili v izvornih državah. Znanje, kvalifikacije, izkušnje, veščine lahko izkažejo le neposredno na delovnem mestu. Teh priložnosti pa je zaenkrat še premalo in jih je potrebno ustvarjati z osebnimi stiki z delodajalci.

Delodajalci bi potrebovali ustrezne systemske in konkretne spodbude za zaposlovanje oseb z mednarodno zaščito. Potrebno bi bilo ustvarjati pogoje za spoznavanje delodajalcev in oseb z mednarodno zaščito ter razvijati zaupanje. Kontinuirano bi bilo potrebno delovati v smeri preprečevanja in odpravljanja ksenofobije, diskriminacije, odpravljanja ovir pri vključevanju oseb z mednarodno zaščito. Ustvarjati bi bilo potrebno tudi možnosti za razvijanje družbeno odgovornega podjetništva in samozaposlovanja oseb z mednarodno zaščito.

Osebe z mednarodno zaščito so ljudje z različnimi življenjskimi zgodbami, znanji, veščinami,

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

izkušnjami, osebnimi lastnostmi, zmožnostmi, sposobnostmi. V poročilih Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije so navedeni tudi statistični podatki o številu in izvornih državah oseb s priznano mednarodno zaščito. Osebe s priznano mednarodno zaščito v Sloveniji prihajajo iz različnih držav (Sirija, Somalija, Iran, Irak, Afganistan, Kazahstan, Čečenija, Ukrajina, Rusija, Eritreja, Etiopija, Kongo, Maroko, Zimbabve, Sudan, Nigerija, Sierra Leone, Kosovo itd.) in jezikovnih ter kulturnih okolij. Potrebujejo kontinuirano podporo in pomoč pri integraciji s strani javnih ustanov, civilne družbe in civilnodružbenih oz. nevladnih organizacij. V skladu z zakonodajo država na podlagi javnih razpisov izbere izvajalce projektov/programov za izvajanje tečajev slovenskega jezika, pomoči pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito (urejanje življenjskih situacij, učna pomoč, integracijske aktivnosti/ukrepi). V okviru teh projektov/programov osebe z mednarodno zaščito spoznavajo družbo, trg dela, vlogo, pomen in delovanje ustanov, organizacij, podjetij, vzpostavljajo in razvijajo medkulturni dialog, iščejo in ustvarjajo možnosti dodatnega izobraževanja, usposabljanja, dela in zaposlitve, samozaposlitve. Prepoznava se potrebe, želje oseb z mednarodno zaščito. Poskušajo se odpravljati ovire pri integraciji. Ustvarjajo se dobre prakse. Ljudje so spodbujeni k sodelovanju in medsebojni pomoči, družbeni, socialno-ekonomski, politični participaciji. Praktične izkušnje društva ODNOS kot izvajalca pomoči pri integraciji oseb s priznano mednarodno zaščito v Sloveniji kažejo, da mnoge osebe z mednarodno zaščito želijo delati in aktivno sodelovati v družbi. Ne želijo biti odvisne od denarne socialne in humanitarne pomoči. Nekateri uspejo najti delo oz. zaposlitev. Delajo tudi kot neformalni prevajalci, prostovoljci v nevladnih in humanitarnih organizacijah itd. Rednih zaposlitev je še vedno (pre)malo. Do konca leta 2014 je bilo po statističnih podatkih v Sloveniji zaposlenih 18 oseb z mednarodno zaščito. Zaposlitve niso trajne, za nedoločen čas. V Sloveniji je vse več zaposlitev sklenjenih za določen čas. Delo pogosto poteka v težkih pogojih (čistilni servisi, gradbeništvo, gostinstvo, prehrabena industrija, lesna industrija itd.). Samozaposlitev je tvegana. Nekateri osebe vseeno poskušajo razviti samostojno dejavnost. Socialna varnost oziroma eksistenca oseb z mednarodno zaščito je negotova. Večina oseb z mednarodno zaščito je odvisna od denarne socialne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev. Dodatno tudi od humanitarne pomoči (oblačila, hrana). Obstajajo pa tudi dobre prakse vključevanja oseb s priznano mednarodno zaščito v družbo in na trg dela v Sloveniji. Nekateri osebe s priznano mednarodno zaščito so uspešne v šoli, pri študiju, na delovnem mestu, se uveljavljajo kot športniki, ustvarjalci, glasbeniki, plesalci, umetniki, kuharji itd. Želijo ostati v Sloveniji in aktivno participirati v družbi.

V zadnjem času se v Sloveniji pojavlja tudi problem nemožnosti odpiranja bančnih računov za državljane Irana, Sirije, Afganistana. To predstavlja dodatno oviro pri integraciji, uveljavljanju pravic, delu in zaposlovanju oseb z mednarodno zaščito.

Glede na vse navedeno bi bilo na sistemski ravni (državni, regionalni in lokalni) vredno razmisliti, uskladiti in sprejeti strategijo in posebne ukrepe za usposabljanje ter zaposlovanje oseb z mednarodno zaščito. Omogočiti bi bilo potrebno čim hitrejše vrednotenje in priznavanje kvalifikacij, kompetenc, poklicno usposabljanje in zaposlovanje, družbeno participacijo vse večjega števila oseb s priznano mednarodno zaščito v Sloveniji. Glede na negotove razmere v svetu ter sodobne migracije ljudi lahko pričakujemo tudi postopen porast števila priznanih statusov mednarodne zaščite v Sloveniji. Slovenija bo sprejela tudi ljudi na podlagi sistema delitve bremen (kvot) med državami EU. Sistemske rešitve, politike in ukrepe je potrebno soustvarjati skupaj z ljudmi z begunsko oz. migrantsko izkušnjo ter delodajalci, civilno-družbenimi, nevladnimi organizacijami. Ljudje s priznano mednarodno zaščito potrebujejo kontinuirano celostno podporo in pomoč pri vključevanju na različnih področjih. Cilj pomoči pa bi moral biti ustvarjanje pogojev, možnosti za njihovo neodvisnost, aktivno ekonomsko in družbeno ter politično participacijo. Pri vključevanju oseb z mednarodno zaščito se je seveda potrebno soočiti s kulturnimi, etničnimi in jezikovnimi razlikami, tudi konflikti. Mnoge osebe so travmatizirane, ranljive, prisotne so težave v duševnem in telesnem zdravju. Tudi Slovenija se sooča s pojavi ksenofobije, rasizma in diskriminacije v družbi. Slovenija je po ustavi pravna in socialna država. Tudi ukrepi na področju integracije morajo temeljiti na načelih svobode, socialne pravičnosti, enakosti, solidarnosti. Osebe z mednarodno zaščito imajo različne življenjske in delovne izkušnje, ki jih velja prepoznati, upoštevati in spoštovati. Politike in prakse integracije bi bilo potrebno uskladiti med različnimi policy akterji s področja bivanja, izobraževanja, dela in zaposlovanja, socialnega vključevanja, zdravstva, socialnega dela. Politike in podporni ukrepi na področju integracije beguncev in oseb s subsidiarno zaščito so prilagojene njihovim specifičnim potrebam, pravicam in dolžnostim z

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

namenom vključevanja v družbi. Proaktivno delovanje na področju integracije je nujno za ohranjanje družbene kohezivnosti, varnosti in razvijanje vključujoče, kulturno raznolike družbe.

Section 1: Accessing the labour market: residence permits and the legal right to access the labour market

This section aims to provide an overview of the legal and policy framework and practices concerning the right to access employment for refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection. This section will first provide an overview of the residence permits granted to refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection and will subsequently review the legal right to access employment linked to the residence permits. It will then examine in particular whether any administrative conditions/requirements apply in law and/or in practice to access the labour market.

NB: Please note that you are requested to provide information on the residence permits and legal right to access the labour market granted to:

- beneficiaries of international protection; i.e. those granted international protection status, either as a refugee or a beneficiary of subsidiary protection as stipulated in the Qualification Directive and its recast;
- Persons granted humanitarian protection status in the framework of an asylum procedure due to obligations under international refugee or human rights instruments¹.

Thus, third-country nationals granted alternative statuses (e.g. tolerated stay for medical reasons, illness, disability etc.²) are beyond the scope of this Study.

Q1 Please provide a brief overview of the legal and policy framework and practices concerning residence rights and labour market access rights granted to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection, linking the (type of) residence permit granted to labour market access rights³. Please distinguish and highlight any differences between the type of residence permit and accompanying labour market access rights between those granted to: a) refugees; b) beneficiaries of subsidiary protection, and; c) persons granted humanitarian protection

Na podlagi 2. člena Zakona o mednarodni zaščiti je mogoče priznati dva statusa: status begunca (dovoljenje za stalno prebivanje) ali status subsidiarne zaščite (dovoljenje za začasno prebivanje). Slovenska zakonodaja ne pozna humanitarnega statusa. Vse osebe z mednarodno zaščito (begunci in osebe s subsidiarno zaščito) imajo po veljavni slovenski zakonodaji (Zakon o tujcih in Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev) prost dostop na trg dela. Od 1. septembra 2015 je v veljavi novela Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. Na podlagi 6. točke drugega odstavka 6.člena tega zakona ima tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznana pravica do mednarodne zaščite ter njegov družinski član, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine prost dostop na trg dela.

Q2. This question serves to collect comparative information on the national legal/policy framework on residence permits granted to refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection,

¹ See Eurostat definition of "authorisation to stay for humanitarian reasons" which stipulates: "a person covered by a decision granting authorisation to stay for humanitarian reasons under national law concerning international protection by administrative or judicial bodies. It includes persons who are not eligible for international protection as currently defined in the Qualifications Directive (Directive 2011/95/EU) but are nonetheless protected against removal under the obligations that are imposed on all Member States by international refugee or human rights instruments or on the basis of principles flowing from such instruments. [...]persons granted a permission to stay for humanitarian reasons but who have not previously applied for international protection are not included under this concept."

² See for example the EMN Study on Non-EU Harmonised Protection Statuses.

³ Please only report on the labour market access rights linked to first residence permits and renewals – see Art. 24 recast Qualification Directive (excluding permanent residence and citizenship permits).

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

indicating their duration (by law and in practice) as well as the conditions for applying for permanent residence and citizenship.

Please complete the table below, distinguishing between refugees, beneficiaries of subsidiary protection and humanitarian protection.

Table 1 Residence permits granted to refugees, beneficiaries of subsidiary protection and persons granted humanitarian protection

	Refugees	Beneficiaries of subsidiary protection	Beneficiaries of humanitarian protection	Comments
Minimum duration of residence permit (by law)	Dovoljenje za stalno prebivanje	1 leto (dovoljenje za začasno prebivanje)	/	
Maximum duration (including renewals ⁴) residence permit in months/years (by law)	Stalno	ni določeno	/	
Mean length of residence permit ⁵ in months/years (in practice)	Stalno	3 leta+2leti (3 years+ 2 years) dovoljenje za začasno prebivanje	/	
After how many years of authorised stay can an application for permanent residence be made?	/	/	/	
What are the conditions for permanent residence?	Očitno utemeljen strah pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodnosti, pripadnosti posebni družbeni skupini ali političnega prepričanja	/	/	
After how many years of	5 let	5 let	/	

⁴ Including possible renewal (but excluding permanent residence permits and permits granted after application for citizenship)

⁵ First residence permit including possible renewal (excluding permanent residence permits and permits granted after application for citizenship)

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

authorised stay can an application for citizenship be made?				
What are the conditions for citizenship?	Opravljen izpit iz slovenskega jezika na osnovni ravni; dohodki, ki zagotavljajo socialno- ekonomsko varnost	Opravljen izpit iz slovenskega jezika na osnovni ravni; dohodki, ki zagotavljajo socialno- ekonomsko varnost	/	

Q3. Please set out in the table below any conditions that apply to access the labour market (as laid down in national legislation or practice), highlighting any differences with regard to conditions that apply to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection.

In addition, to ensure comparability with regard to the specific conditions that apply (whether laid down in national legislation or applied in practice), please complete a more detailed table setting out the specific conditions in Annex 1.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Table 2 Conditions linked to access to the labour market for refugees, beneficiaries of subsidiary protection and humanitarian protection

	Refugees	Beneficiaries of subsidiary protection	Beneficiaries of humanitarian protection	Comments / summary of main differences amongst the categories (if any)
Conditions for labour market access laid down in national legislation ⁶	Prost dostop	Prost dostop	/	/
Conditions for labour market access that apply in practice ⁷	Formalna izobrazba, delovne izkušnje, znanja, veščine, kompetence, kvalifikacije, znanje slovenskega jezika, osebne lastnosti	Formalna izobrazba, delovne izkušnje, znanja, veščine, kompetence, kvalifikacije, znanje slovenskega jezika, osebne lastnosti	/	/
Main differences in conditions (as set out in legislation or in practice) concerning labour market access when compared with other third-country nationals legally residing on the territory	Ni potrebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev oz. enotno dovoljenje za bivanje in delo	Ni potrebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev oz. enotno dovoljenje za bivanje in delo	/	/

⁶ This can for example include the requirement to be in possession of a residence permit/work permit, or restrictions can apply in time (duration), to a specific employer, or employment sector, preference being given to EU citizens in general or for specific jobs, other?

⁷ Even if no specific conditions are laid down in legislation, certain conditions may still apply in practice. These could be similar to the examples given for the conditions as laid down in legislation in footnote 14 above. If these apply in practice, but are not laid down in national legislation, please describe these in this row.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Section 2: Labour market integration policy and its organisation

Section 2.1: Overview of labour market integration policies for refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection

Q4. Please give an overall summary of your relevant national policies related to labour market integration for refugees, beneficiaries of subsidiary protection and humanitarian protection indicating:

- What the main components of your labour market integration policy are (e.g. orientation/language courses, vocational education and training, recognition of qualifications, guaranteed minimum resources, counselling, access to housing etc. Any other?)
- For each component briefly describe the sub-elements, if necessary: For example, the concepts "orientation courses", "education", "counselling", "access to housing" are broad; within the delineation of the focus of the Study (please refer back to the definitions section) please describe what activities they cover. Also, in relation to guaranteed minimum resources, please list the benefits and/or programmes available in your Member State under the MISSOC category⁸ "guaranteed minimum resources".
- Whether the policy is specific to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection or more generic to all third-country nationals legally residing on your Member State's territory. If it is specifically tailored to refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection could you briefly explain why this is the case? E.g. what are the reasons based upon which your government decided to specifically tailor policy to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection? (e.g. because their specific needs are acknowledged and it is considered important to address these by specific measures tailored to their situation?)

Glavne komponente integracijske politike z vidika vključevanja oseb z mednarodno zaščito (beguncev, oseb s subsidiarno zaščito) na trg dela so ureditev bivanja oz. najemniškega stanovanja, izvajanje tečajev sloveskega jezika (300+10 ur), dostop do izobraževanja, informiranja, svetovanja, priznavanja kvalifikacij, zagotavljanja denarnega nadomestila za zasebno nastanitev prva 3 leta po priznanju statusa, denarne socialne pomoči, otroških dodatkov, nadomestila za brezposelnost. Ranljive osebe z priznanim statusom mednarodne zaščite (mladoletniki brez spremstva, družine z majhnimi otroki, enostarševske družine, bolne osebe) se lahko začasno za obdobje 1 leta ali izjemoma 1 leto in pol nastanijo v dveh Integracijskih hišah (v Ljubljani ali Mariboru). Nastanitvene kapacitete integracijskih hiš so 15 oseb v Ljubljani, 45 v Mariboru. Pomembno je tudi zagotavljanje zdravstvenega zavarovanja in varstva oseb s priznanim statusom mednarodne zaščite oziroma dostopa do zdravnikov, zobozdravnikov, pediatrov, psihiatrov, ginekologov, nevrologov, terapevtov itd. Vse osebe s priznanim statusom mednarodne zaščite imajo na podlagi veljavne zakonodaje prost dostop na trg dela. V Ministrstvu za notranje zadeve svetovalci za integracijo skupaj z na javnem razpisu izbrano NVO izvajajo pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito. Osebe z priznanim statusom mednarodne zaščite imajo pravice do informiranja, svetovanja (psihosocialna podpora, vključevanje v izobraževanje, poklicno usposabljanje in usmerjanje, vključevanje na trg dela, osebno načrtovanje), vzgoje in izobraževanja (vrtci, osnovne šole, srednje šole, fakultete, osnovne šole za odrasle), poklicnega usposabljanja (npr. pridobivanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij), zdravstvenega (zdravstvene ustanove) in socialnega varstva (Centri za socialno delo), pomoči pri urejanju življenjskih situacij, učne pomoči, dostopa do učnih, kreativnih, rekreativnih integracijskih aktivnosti. Poklicno informiranje in svetovanje izvajajo tudi svetovalci Zavoda RS za zaposlovanje. Za priznavanje in vrednotenje kvalifikacij je pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ENIC-NARIC center). Posebna pozornost, podpora in pomoč pri integraciji, vključevanju je osebam z mednarodno zaščito na voljo prva tri leta po pridobitvi statusa.

Socialna neprofitna stanovanja v Sloveniji na podlagi veljavne zakonodaje in prakse še niso dostopna za osebe z mednarodno zaščito. Pogoji za pridobitev neprofitnega socialnega stanovanja je državljanstvo Republike Slovenije. Na tem področju že nekaj let potekajo

⁸ MISSOC (2012), "Cross-cutting introduction to guaranteed minimum resources", available at: <http://www.missoc.org/MISSOC/INFORMATIONBASE/COMPARATIVETABLES/CROSSCUTTINGINTRO/Introduction Table 11.pdf>

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

razprave in se iščejo možnosti dostopa tudi za osebe z mednarodno zaščito.

Politike in prakse integracije, vključevanja oseb z mednarodno zaščito so specifične v primerjavi s politikami in praksami integracije, vključevanja drugih državljanov tretjih držav, ki imajo v Sloveniji po tujski zakonodaji status tujca (dovoljenje za začasno prebivanje ali dovoljenje za stalno prebivanje). Osebe z mednarodno zaščito uveljavljajo pravice na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti in Uredbe o načinih in pogojih zagotavljanja pravic osebam z mednarodno zaščito. Po zakonu o mednarodni zaščiti je možno priznati dva statusa: status begunca (dovoljenje za stalno prebivanje) in status subsidiarne zaščite (dovoljenje za začasno prebivanje). Subsidiarna zaščita se prizna najmanj za 1 leto, v praksi ponavadi za 3 leta. Osebe s statusom subsidiarne zaščite lahko vložijo vlogo za podaljšanje statusa subsidiarne zaščite. Če so ugotovljeni utemeljeni razlogi za podaljšanje se v praksi ponavadi status subsidiarne zaščite podaljša za 2 leti. Sicer za vse osebe, tudi za tujce in osebe z mednarodno zaščito veljajo področni zakoni s področja vzgoje in izobraževanja, urejanja trga dela in zaposlovanja, zdravstva itd. Od 1. januarja 2015 velja novela Zakona o tujcih, ki uvaja enotno dovoljenje za bivanje in delo. Od 1. septembra 2015 je v veljavi tudi nov Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. Osebe s subsidiarno zaščito sedaj ne potrebujejo več delovnega dovoljenja. Drugi državljani tretjih držav s statusom tujca potrebujejo enotno dovoljenje za bivanje in delo, ki ga izdajajo upravne enote. Strategija ekonomskih migracij za obdobje 2010 do 2020 je z vidika stanja, potreb, ovir na trgu dela v Sloveniji pomembna tudi za osebe z mednarodno zaščito. Delodajalci potrebujejo predvsem nizkokvalificirano in srednje kvalificirano delovno silo. Po drugi strani so potrebe tudi po visoko izobraženi delovni sili. Tudi Slovenija se v zadnjih letih sooča z gospodarsko in finančno krizo, večjo brezposelnostjo v EU. Težavo predstavljajo strukturna neravnovesja na trgu dela v Sloveniji.

Na vladni ravni je z vidika priprave politik in ukrepov pomemben Svet za vključevanje. Svet posebnih, samostojnih ukrepov za vključevanje oseb z mednarodno zaščito na trg dela ni sprejel saj izhaja iz Zakona o tujcih, ki področno pokriva državljane tretjih držav in ne osebe z mednarodno zaščito. Na seji sveta je bil decembra 2014 predstavljen predlog o delovanju operativne skupine za pomoč pri vključevanju oseb z priznanim statusom mednarodne zaščite. Predstavljen je bil t.i. Osebni integracijski načrt (OIN), ki je namenjen individualni pripravi aktivnosti za osebe z mednarodno zaščito, ki se vključujejo v okolje, temeljijo pa na posameznikovih sposobnostih, potrebah, zmožnostih. Sklicana je bila operativna skupina, ki začena z delom januarja 2016.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Have you set out the main components/support measures of labour market integration policy for refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Have you described the sub-elements of each component/support measure where necessary (at a minimum in relation to orientation courses, education, vocational education and training, counselling, and guaranteed minimum resources)?	
Have you indicated whether the policy is specific to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection, or to TCNs in general?	
If the policy is/is not specific, have you explained why this is the case?	

Section 2.2: Organisation of employment-related support measures

The following questions aim to get an overview of your Member State's organisational approach to labour market integration policy for refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection. Please note that the focus of the Study is on retrieving how your government

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

organises employment-related support measures (i.e. any support measures provided by NGO's without any (financial) involvement of the government is beyond the scope of this Study). In relation to these, the Study would like to provide an overview of your Member State's organisational approach, examining whether and how coordination takes place between different actors involved.

Q5a. Please describe your Member State's overall organisational approach with regard to labour market integration policy⁹ to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection: who are the main state actors responsible for the provision of support measures? At what level is it implemented (national, regional, local) and does your Member State involve any third parties (international organisations/NGOs/other) and if so for what actions and based on what agreement? *E.g. has your Member States concluded any contract/(cooperation) agreement with aforementioned partners (if so which) to implement employment-related support measures and to facilitate access to the labour market?*

Please describe

Glavni akterji vključevanja oseb z mednarodno zaščito na trg dela so Ministrstvo za notranje zadeve (Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo - Sektor za migracijsko politiko in zakonodajo; Sektor za nastanitev, oskrbo in integracijo), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (Direktorat za trg dela in zaposlovanje - Sektor za zaposlovanje in migracije), Zavod RS za zaposlovanje, Centri za socialno delo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Podporni ukrepi se izvajajo predvsem na nacionalni ravni. Večina oseb z mednarodno zaščito živi v Ljubljani in Mariboru. Na podlagi javnega razpisa za izbrani izvajalci tečajev slovenskega jezika (Zavod Cene Štupar, Andragoški zavod Maribor). Prav tako je na podlagi javnega razpisa izbran izvajalec projekta Pomoč pri integraciji za oseb z mednarodno zaščito (urejanje življenjskih situacij, učna pomoč, integracijske aktivnosti/ukrepi). Od septembra 2013 program/projekt izvaja Društvo ODNOS.

Q5b. Please indicate whether the provision of the different support measures¹⁰ to recipients is in any way centrally coordinated? (i.e. is there one body that coordinates access to the different measures or alternatively do the different authorities structurally exchange information between each other etc.?)

If yes, please provide more information on how the support measures are coordinated? Please elaborate on:

- ★ The coordination mechanisms (e.g. agreements/contracts/cooperation agreements/conventions/coordinating / intermediary bodies); and
- ★ Please indicate at what level coordination takes place: at national, regional, or local level?

Yes/No and briefly describe

Ne. Ni centralnega telesa oz. organa, ki bi koordiniral dostop do različnih podpornih ukrepov. Pristojne ustanove, akterji si predvsem strukturno izmenjujejo informacije med sabo.

⁹ I.e. the support measures as included in the scope of this Study, namely: language courses, orientation courses, education, vocational education and training, recognition of qualifications, guaranteed minimum resources, counselling and access to housing.

¹⁰ The support measures as included in the scope of this Study, namely: language courses, orientation courses, education, vocational education and training, recognition of qualifications, guaranteed minimum resources, counselling and access to housing.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Section 3: Support measures to access the labour market

This section explores in more detail employment-related support measures that aim to advance labour market integration for refugees, and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection. The support measures include: language courses, orientation courses, education, vocational training, recognition of qualifications, guaranteed minimum resources, counselling, and access to housing. It will explore how your Member State applies various support measures to enhance access to employment for the target groups identified, the organisational approach for the support measure, the implementation of the support measure as well as good practices in the provision of support measures. More specifically, for each of the main components of your labour market integration policy, you are requested to briefly indicate:

- *How does your government organise the provision of the specific support measure; i.e. who is financially and executively responsible?*
- *How and by whom is the support measure implemented in practice; which authorities are involved on a daily basis? If implemented by third parties (international organisation/NGOs and other) please indicate the contractual basis for their involvement and the rationale)*
- *Do the actors who are involved on a daily basis receive support or training to focus the services to meet the needs of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection? If yes, by whom (state authorities or third parties? And if it's the latter is it based on an agreement with the state?)*
- *Are the services under the support measure in any way specifically tailored to meeting the employment access needs of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection? If so, how? And how do they differ from support measures available to other third-country nationals legally present on your Member State territory?*
- *What are the obstacles (if any) to access the support measure in practice? Please also explain whether these apply equally to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection as well as to all third-country nationals legally residing on your Member States' territory*
- *Describe any good practices for the provision of the support measure and if possible support this with evidence (e.g. studies/evaluations, other publicly available information etc.). This can include a good practice in general, i.e. when the measure works well in facilitating access to the labour market, also if the support measure is not specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection.*

NB: Please note that we would like you to complete additional tables in Section 6 in relation to employment-related support measures. These tables complement the information provided in this section and will ensure comparability between Member States.

Language courses

Q6. In relation to language courses, please explain the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Ministrstvo za notranje zadeve na javnem razpisu izbere izvajalce jezikovnih tečajev (slovenski jezik) za osebe z mednarodno zaščito. Jezikovne tečaja že nekaj let izvajata Javni zavod Cene Štupar in Andragoški center Maribor. Izvajalci morajo izpopolnjevati pogoje (ustrezna izobrazba,

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

izkušnje pri delu z begunci, osebami s subsidiarno zaščito). Ministrstvo za notranje zadeve takoj usmeri vse osebe s priznanim statusom v tečaje slovenskega jezika. Begunci in osebe s subsidiarno zaščito so upravičene do 300 ur brezplačnega tečaja slovenskega jezika. Dodatno lahko zaprosijo še za 100 ur brezplačnega tečaja. Na koncu tečaja opravljajo preiskus znanja. Tečaji potekajo v majhnih skupinah. Izvajalci morajo voditi redno evidenco prisostnosti na tečajih in jo pošiljati Ministrstvu za notranje zadeve (Sektorju za nastanitev, oskrbo in integracijo). Za redno udeležbo na tečajih se osebam z mednarodno zaščito zagotavlja povrnitev potnih stroškov oz. nakup (polnjenje) mestne avtobusne vozovnice. Potrebne so ustrežne motivacijske spodbude za redno udeležbo na tečajih slovenskega jezika. Nekatere osebe pri učenju in obiskovanju tečaja ovirajo težave v telesnem in duševnem zdravju. Nekatere osebe se težje učijo ali niso osebno dovolj motivirane za učenje slovenskega jezika. Za nekatere osebe je učenje slovenskega jezika težje kot za druge. Begunci, osebe s subsidiarno zaščito prihajajo iz različnih držav, drugačnega kulturnega in jezikovnega okolja (npr. Somalija, Sirija, Iran, Afganistan, Pakistan, Kazahstan, Eritreja, Zimbabve, Sudan, Irak, Sierra Leone, Nigerija, Kamerun itd.). Zato morajo biti skupine majhne. Uporabljati se morajo prilagojene metode in tehnike učenja. Izvajalci (učitelji) si pri izvajanju tečajev včasih pomagajo z neformalnim prevajanjem oseb, ki že govorijo oz. razumejo slovenski jezik. Učenje poteka v slovenskem in angleškem jeziku z uporabo slikovnega in drugega gradiva.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

Orientation courses

Q7. In relation to orientation courses¹¹, please explain the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question pose.

¹¹ Orientation courses typically provide factual information about the country of destination but may also aim to foster positive attitudes for successful adaptation in the long run. These could include opportunities for migrants to gain (and practice) the necessary skills needed to facilitate their integration and to develop helpful attitudes including pro-activity, self-sufficiency and resourcefulness (knowing how to find the information they are seeking); skills include knowing how to conduct oneself in certain situations, time management and goal-setting, as well as being able to navigate complex systems including banking, social, health and emergency services, transportation etc. (Source: IOM Best Practices IOM's migrant training and pre-departure orientation programmes).

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Describe

Posebni orientacijski tečaj je namenjen le osebam, ki pridejo v Slovenijo na podlagi sistema delitve kvot. Vendar se informiranje in svetovanje z razlago pravic, dolžnosti, obveznosti z namenom razumevanja delovanja sistema in izboljšanja orientacije med pristojnostmi ustanov zagotavlja tudi vsem drugim osebam s priznano mednarodno zaščito. Tovrstna pomoč je osebam z mednarodno zaščito ves čas zagotovljena s strani svetovalcev za integracijo Sektorja za nastanitev, oskrbo in integracijo Ministrstva za notranje zadeve. V okviru javnega razpisa se vsaki dve leti izbere civilno-družbeno oz. nevladno organizacijo za izvedbo projekta "Pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito". Od septembra 2013 dalje program/projekt izvaja Društvo ODNOS. V okviru tega projekta/programa se zagotavlja celostna pomoč pri integraciji (pomoč pri urejanju življenjskih situacij, učna pomoč, različne integracijske aktivnosti/ukrepi). Pomoč vključuje tudi urejanje dokumentov, spremstvo pri vseh ustanovah in razlago delovanja sistema, ustanov, pravic in obveznosti, informiranje, svetovanje, spoznavanje trga dela. Tudi druge individualne in skupinske integracijske aktivnosti se izvajajo z namenom in cilji večje informiranosti in orientiranosti, socialne in delovne vključenosti beguncev in oseb s subsidiarno zaščito. Vse osebe z mednarodno zaščito so takoj ob priznanju statusa s strani svetovalcev za integracijo Sektorja za nastanitev, oskrbo in integracijo Ministrstva za notranje zadeve napotene k izvajalcu, ki nudi pomoč. Najprej se opravi prvi razgovor, sklene delovni dogovor, ugotavljajo se potrebe, razloži se potek uveljavljanja pravic oz. razlaga delovanja sistema, pristojnih ustanov. Skupaj se išče primerno najemniško stanovanje za osebo z mednarodno zaščito. Ko se najde stanovanje in se oseba preseli iz Azilnega doma se zagotovi spremstvo na vse ustanove (prijava prebivališča pri Upravni enoti, odprtje bančnega računa, prijava pri Zavodu za zaposlovanje, vložitev vlog za denarno socialno pomoč, otroške dodatke pri centrih za socialno delo, iskanje osebnega zdravnika in zobozdravnika, včasih drugih zdravnikov, psihiatrov, terapevtov itd.). Tudi kasneje se zagotavlja informiranje, spremstvo, razlaga pravic in dolžnosti, pomoč pri pisanju in vlaganju vlog, urejanju dokumentov, iskanju stanovanj, naročanju pri zdravnikih. Vodi se redna evidence vključenosti oseb v posamezne aktivnosti. Izvajalec pomoči naročniku redno poroča o udeležbi oseb, reševanju situacij. Zagotovljeno je prevajanje neformalnih prevajalcev, tudi oseb z lastno begunsko oz. migrantsko izkušnjo.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

Education

*NB: For education, please only provide information on support provided to the target groups that has a **specific focus on access to education that has a direct link to employment**, for example, by providing support for the development of higher level (non-vocational) skills.*

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Please do not report on access to education more generally for these groups. **The focus is on education for those of employment age that might lead towards employment.**

Q8. In relation to access to education, please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Osebe z mednarodno zaščito imajo pravico do izobraževanja v okviru osnovnih šol, srednjih poklicnih in strokovnih šol, osnovnih šol za odrasle, univerz (fakultet). Osebe z mednarodno zaščito so na formalni, pravni ravni pri dostopu do izobraževanja izenačene z državljanji Slovenije. Osnovna šola je brezplačna. Prav tako srednja šola in redni študij na fakultetah. Ministrstvo za notranje zadeve (svetovalci za integracijo Sektorja za nastanitev, oskrbo in integracijo) pomaga pri izbiri izobraževanja in vpisovanju v ustrezno izobraževanje. Odrasle osebe se lahko vključijo tudi v krajša usposabljanja pri različnih izvajalcih za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za različne poklice. Na koncu opravljajo izpit za priznanje nacionalne poklicne kvalifikacije. Pogoji je potrdilo o končani najmanj osnovni šoli. Zavod za zaposlovanje v nekaterih primerih ter v skladu z možnostmi finančno pomaga pri vključitvi v NPK ali druge ukrepe aktivne politike zaposlovanja (npr. usposabljanje na delovnem mestu).

Oviro včasih predstavlja nerazpolaganje z dokazili o formalni izobrazbi. Ministrstvo za notranje zadeve krije stroške prevajanja listin za namen priznavanja in vrednotenja formalne izobrazbe oseb z mednarodno zaščito. Vloge za priznavanje in vrednotenje izobraževanja obravnava Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ENIC-NARIC center).

Tudi v okviru projekta pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito, ki ga izvaja društvo ODNOS se izvajajo aktivnosti za pomoč pri izbiri in vključevanju v ustrezno obliko izobraževanja oz. usposabljanja. Gre za pomoč pri vključevanju otrok in odraslih v šolsko okolje oz. okolje v katerem poteka izobraževanje, učno pomoč, sodelovanje s šolskimi delavci.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

[Vocational education and training](#)

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q9. In relation to vocational education and training¹², please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Poklicno izobraževanje in usposabljanje v Sloveniji izvajajo srednje poklicne in strokovne šole. Izobraževanje traja tri ali štiri leta. Šolanje je brezplačno. Pri vpisu imajo osebe z priznano mednarodno zaščito pomoč svetovalcev za integracijo Ministrstva za notranje zadeve in društva ODNOS kot izvajalca pomoči v okviru projekta Pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito.

Odrasle osebe se lahko vključijo tudi v krajša usposabljanja pri različnih izvajalcih za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za različne poklice. Na koncu opravljajo izpit za priznanje nacionalne poklicne kvalifikacije. Pogoji je potrdilo o končani najmanj osnovni šoli. Zavod za zaposlovanje v nekaterih primerih ter v skladu z možnostmi finančno pomaga pri vključitvi v NPK ali tudi druge ukrepe aktivne politike zaposlovanja (npr. usposabljanje na delovnem mestu). Problem se kaže v tem, ker tovrstna podpora Zavoda za zaposlovanje ni kontinuirana in je odvisna od financiranja iz evropskih skladov.

Primanjkuje posebnih poklicnih, produkcijskih šol za osebe z mednarodno zaščito oziroma možnosti praktičnega usposabljanja oseb z mednarodno zaščito na delovnem mestu. To je ovira pri hitrejšem vključevanju beguncev, oseb s subsidiarno zaščito na trg dela. Ovire so tudi v nepetosti delodajalcev v sistem pomoči osebam z mednarodno zaščito. Delodajalci so nezaupljivi pri sprejemanju oseb z mednarodno zaščito. Zato potrebujejo podporo in pomoč pri navezovanju stikov z delodajalci. Ovire so v jezikovnem in kulturnem nerazumevanju. Zato je znanje osnov slovenskega jezika nujno potrebno. Vključevanje je lažje tudi če oseba z mednarodno zaščito govori in razume angleški ali kakšen drug svetovni jezik.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

¹² Vocational education and training aims to equip people with knowledge, know-how, skills and/or competences required in particular occupations or more broadly on the labour market.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Procedures for the recognition of qualifications

Q10. In relation to procedures for the identification and recognition of qualifications, please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Za priznavanje in vrednotenje izobraževanja je v Sloveniji pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ENIC- NARIC center), ki sprejema in rešuje vloge za priznavanje in vrednotenje izobrazbe oz. kvalifikacij. Osebam z mednarodno zaščito svetovalci za integracijo Ministrstva za notranje zadeve in društva ODNOS pomagajo pri izpolnjevanju in vlaganju vlog za priznavanje izobrazbe, kvalifikacij. Prevod listine o formalni izobrazbi financira Ministrstvo za notranje zadeve.

Zaradi nerazpolaganja z dokazili o izobrazbi je za osebe z mednarodno zaščito priznavanje kvalifikacij oteženo. Mnoge osebe ne morejo dobiti potrdil iz države izvora.

Zato je potrebno tudi prepoznavanje in ustrezno vrednotenje starih ter pridobivanje novih znanj, veščin, izkušenj beguncev in oseb s subsidiarno zaščito na delovnem mestu, s priložnostnim, prostovoljskim, projektnim delom. V okviru civilnodruženih oz. nevladnih organizacij se tudi ustvarjajo možnosti za delo in vključevanje oseb z mednarodno zaščito na področju kulture, športa, socialnega podjetništva itd. Konkretno se lahko osebe s priznano mednarodno zaščito npr. učijo dela na računalniku, dela v skupini, organiziranja in priprave dogodkov, delavnic, pisanja vlog za delo, življenjepisov, dela z otroci, poučevanja, dela na vrtu, socialne oskrbe, humanitarnega dela itd.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

Counselling services

NB: please provide information on the types of counselling that the target groups are entitled to in order to specifically support them to access employment. This could include counselling for

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

trauma as well as other specific problems relating to their status as refugees / beneficiaries of international / humanitarian protection where this may present a barrier, but could also include counselling to assist in job readiness preparation and support.

Q11. In relation to counselling services, please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed.

Describe

Svetovanje, informiranje zagotavljajo svetovalci za integracijo Ministrstva za notranje zadeve in društva ODNOS. Poklicno svetovanje opravljajo svetovalci Zavoda za zaposlovanje. Svetovanje obsega individualni pogovor, prepoznavanje oz. ugotavljanje potreb in želja, težav, interesov, travm, psihosocialno podporo, urejanje odnosov z najemodajalci, partnerji, otroci, informiranje o pravicah in obveznostih, osebno načrtovanje, spodbujanje k integracijskim aktivnostim, pripravo in pošiljanje življenjepisov, vlog za izobraževanje, delo oz. zaposlitev, vlog za priznavanje kvalifikacij itd. Nakatere osebe z mednarodno zaščito potrebujejo tudi pomoč psihiatra, terapevta itd. Svetovalci so ustrezno izobraženi in usposobljeni in se ves čas dodatno izobražujejo in usposablajo, izpopolnjujejo za delo z begunci, osebami s subsidiarno zaščito. Potrebna so namreč socialna, pedagoška, andragoška, psihološka, antropološka, sociološka, pravna, politološka in druga družboslovna in humanistična znanja in veščine. Na centrih za socialno delo osebe z mednarodno zaščito vlagajo vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (denarne socialne pomoči, otroških dodatkov, pravice do kritjado polnevrednosti zdravstvenih storitev, izredne denarne socialne pomoči, denarne pomoči občin). Svetovalci na centrih z socialno delo nudijo prvo socialno pomoč, pomoč v primeru težav v družini. Vse izvajalce pomoči, svetovalce zavezujejo poklicni kodeksi etike (npr. kodeks etika na področju socialnega varstva). Prav tako poseben kodeks etike za delo z osebami z mednarodno zaščito. V okviru študijskih programov, posebnih izobraževanj in usposabljanj v okviru vladnih in civilnodružbenih organizacij se imajo izvajalci ves čas možnost učiti specifičnega dela z migranti, osebami z mednarodno zaščito oz. dela v kulturno raznolikem okolju ter pridobivati praktične izkušnje.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

[Access to housing](#)

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q12. In relation to access to housing¹³, please describe whether refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection are entitled to receive help from the government with regard to access to housing, and how it is implemented in practice. Please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Osebe z mednarodno zaščito dobijo finančno pomoč za zasebno nastanitev (do 270 EUR na osebo na mesec) s strani Ministrstva za notranje zadeve prva tri leta po pridobitvi statusa. Ranljive osebe kot so mladoletniki brez spremstva, družine, osebam s telesnimi oz gibalnimi ovirami, težavami v duševnem zdravju ipd.se lahko za 1 ali 1 leto in pol nastanijo v Integracijskih hišah v Ljubljani ali Mariboru. Te upravlja Ministrstvo za notranje zadeve.

Osebe z mednarodno zaščito še ne morejo kandidirati za socialna oz. neprofitna stanovanja. Pogoji je namreč državljanstvo Republike Slovenije. Zato se jim pomaga pri iskanju najemniških stanovanj in podpisovanju pogodb, urejanju odnosov z najemodajalci.

V praksi društva ODNOS kot izvajalca pomoči pri integraciji se kažejo težave pri iskanju stanovanj. Najemodajalci so nezaupljivi. Stroški najema so pogosto visoki. Veliko je preselitev iz enega stanovanja v drugega. Včasih prihaja do konfliktov zaradi kulturnega in jezikovnega nerazumevanja. Potrebna je mediacija oz. pomoč pri urejanju odnosov. Priporočljivo bi bilo ustrezno (npr.davčno) spodbujati najemodajalce k oddaji stanovanj za primerno ceno in jih ozaveščati o pravicah, obveznostih, položaju oseb z mednarodno zaščito in pomenu vključevanja, solidarnosti, medkulturnega dialoga. Razmisliti velja o možnostih za najem številnih praznih ter socialnih, neprofitnih stanovanj za osebe z mednarodno zaščito.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

¹³ Support measures for access to housing include those measures that facilitate finding accommodation for those who cannot find it themselves. This could include social housing, state funded housing in the private sector, provision of financial resources to access housing etc.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Guaranteed minimum resources

Q13. In relation to guaranteed minimum resources¹⁴, please describe the organisation and implementation of the support measure, including the procedure to access the support measure, specifying any obstacles experienced. Please also identify any good practices in relation to this support measure.

When answering this question, please closely follow the specifications as indicated above, making sure that an answer is provided to each element/question posed

Describe

Poleg finančne pomoči za zasebno nastanitev (prva tri leta), k jo zagotavlja Ministrstvo za notranje zadeve, imajo osebe z mednarodno zaščito pravico do uveljavljanja pravice do javnih sredstev (denarne socialne pomoči, otroških dodatkov, izredne denarna socialne pomoč, pomoči občin) pri centrih za socialno delo. Redna denarna socialna pomoč znaša do 270 EUR na osebo (na mesec). Otroški dodatek za prvega otroka približno 115 EU na mesec. Pri pripravi in vlaganju vlog pomagajo strokovni delavci in sodelavci društva ODNOS oziroma svetovalci za begunce Ministrstva za notranje zadeve.

Večina oseb s priznano mednarodno zaščito prejema tudi humanitarno pomoč v hrani in obleki, opremi za stanovanje, športni in drugi opremi s strani humanitarnih oz. civilnodružbenih, nevladnih organizacij.

Please double-check whether you have addressed all of the following:	Please insert the following sign, if satisfactorily addressed: ☒
Organisational approach of your government	
Description of the implementation in practice and authorities/actors involved	
Are authorities/actors specifically trained to interact with refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Are any of the services are specifically tailored to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection?	
Description of obstacles (if any)	
Identification of good practices (if any)	

Section 4: Labour market participation

This section will provide an overview as to what extent refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection are able to successfully secure employment in the different Member States. It will map the sector/industries and the type of work mostly secured by beneficiaries.

¹⁴ Refers to benefits provided to people with insufficient resources. It includes support for destitute and vulnerable persons to help alleviate poverty or assist in difficult situations (Source: ESSPROS Manual, 2008 Edition, Eurostat).

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q35. Please complete the table below concerning the number of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection that are employed/unemployed/inactive. Please provide the stock: i.e. the total number on 31 December of every year. If the exact data are not available, an indicative percentage or number can be provided in *Italic*.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Table 3 Statistics on labour market participation

	Refugees					Beneficiaries of subsidiary protection					Beneficiaries of humanitarian protection				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Total number granted protection	23	24	19	23	32			15	14	12	/	/	/	/	/
Total number employed (including self-employment)					18										
Total number overqualified in their position	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Total number unemployed ¹⁵															
Total number of inactive persons ¹⁶	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

Q36. Drawing on available research on employment/unemployment (or if not available, indications from relevant stakeholders) please indicate the sector/industry and the type of work which beneficiaries mainly successfully secure jobs in in your Member State. Please provide several examples and make sure to indicate in your answer whether refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection are often overqualified in their position and provide, if possible, evidence

Briefly describe

Osebe z mednarodno zaščito v Sloveniji zelo težko najdejo oziroma obdržijo varno zaposlitev za nedoločen čas. Nekatere osebe uspejo dobiti delo za določen čas v gostinstvu, gradbeništvu, čistilni, predelovalni, prehrambeni, pohištveni, strojni, avtomobilski industriji, na področju transporta ipd. Delajo predvsem kot pomožni delavci. V Sloveniji so predvsem potrebe po nizkokvalificirani in srednje kvalificirani delovni sili. Redkim visoko izobraženim posameznikom se uspe zaposliti v civilnodružbenih oz. nevladnih in humanitarnih organizacijah, na fakultetah.

¹⁵ Also referred to as job-seekers in certain Member States.

¹⁶ "Inactive persons" are those who are not in the labour force so are neither classified as employed nor as unemployed. This category therefore does not include job-seekers. (Source: Eurostat)

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Section 5: Conclusions

This Section will outline the main findings of the Study and present conclusions as to what extent refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection can access employment and employment-related support measures, identifying good practices, including the availability of tailored support. It will also draw conclusions on the extent to which there are differences in treatment between refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection.

Q37. Please summarise your Member State's policy on access to employment, indicating any practical obstacles for the target group of this Study (refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection)

Describe

Politike zaposlovanja v Sloveniji vključujejo tudi zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev ter oseb s priznano mednarodno zaščito (beguncev in oseb s subsidiarno zaščito). Politike zaposlovanja tujcev, beguncev in oseb s s subsidiarno zaščito temeljijo na strateških dokumentih (npr. Strategija ekonomskih migracij 2010 do 2020) in veljavni zakonodaji (Zakon o urejanju trga dela, Zakon zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, Zakon o tujcih itd.). Pristojnosti na tem področju so razdeljene med različne policy akterje oziroma javne ustanove. Pomembno vlogo in pristojnosti ima Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru katerega je organiziran tudi Direktorat za trg dela in zaposlovanje, Sektor za zaposlovanje in migracije. Pomembno vlogo ima tudi Zavod RS za zaposlovanje, ki je samostojen javni zavod, katerega ustanovitelj je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Druge pomembne ustanove so Ministrstvo za notranje zadeve in v njegovem okviru Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo. Prav tako upravne enote, ki so organizirane v okviru ministrstva za javno upravo. Za legalno bivanje in delo potrebujejo tujci, državljani tretjih držav enotno dovoljenje za bivanje in delo, ki ga izdajajo upravne enote. Soglasja k izdaji dovoljenja pripravljajo v okviru Zavoda RS za zaposlovanje. Pred izdajo soglasja se izvaja preverjanje stanja na trgu dela, potreb po delavcih.

Od 1.9.2015 dalje osebe s priznano mednarodno zaščito ne potrebujejo delovnega dovoljenja oz. enotnega dovoljenja za bivanje in delo. Po veljavni zakonodaji imajo prost dostop na trg dela. Vendar se pri zaposlovanju teh oseb pojavljajo objektivne in subjektivne, praktične ovire in težave: strukturna neskladja na trgu dela, velika brezposelnost, nezaupanje delodajalcev in omejene možnosti praktičnega usposabljanja in vključevanja preko dela, včasih pomanjkanje dokazil o izobrazbi, kvalifikacijah, izkušnjah, na začetku je ovira neznanje slovenskega jezika, prisotne so kulturne razlike itd..

Q38. Please summarise your Member State's policy on facilitating labour market integration, reviewing to what extent employment-related support measures can and are being accessed by refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection and to what extent they facilitate their access to the labour market.

Describe

Osebam s priznano mednarodno zaščito (beguncem in osebam s subsidiarno zaščito) so na voljo različni podporni ukrepi, aktivnosti za olajšanje njihovega vključevanja v družbo, na trg dela. Namen je povečanje informiranosti in orientiranosti, spodbujanje delovne in družbene participacije oseb z mednarodno zaščito. Osebam z priznano mednarodno zaščito imajo prost dostop na trg dela. Imajo pravico do 300+100 ur brezplačnega tečaja slovenskega jezika takoj oz. kmalu po pridobitvi statusa. Ob izselitvi dobijo enkratno denarno pomoč Ministrstva za notranje zadeve. Tri leta so upravičene do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev, ki ga izplačuje Ministrstvo za notranje zadeve. Prav tako imajo pravico do denarne socialne pomoči in

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

otročkih dodatkov, izredne denarne socialne pomoči, begunci tudi do pomoči občin). Ranljivi posamezniki, družine se lahko za eno leto ali izjemoma leto in pol nastanijo v dveh Integracijskih hišah (15 mest v Ljubljani, 45 v Mariboru). Takoj jim je zagotovljena učna pomoč ter pomoč pri urejanju življenjskih situacij (iskanje najemniškega stanovanja in sklepanje pogodb, urejanje odnosov z najemodajalci, urejanje dokumentov, financ in spremstvo pri pristojnih ustanovah z razlago delovanja sistema, ustanov, družbe, reševanje izjemnih situacij), svetovanje, informiranje pri uveljavljanju pravic, pomoč pri vključevanju v izobraževanje (tudi priznavanju kvalifikacij), poklicno usposabljanje, pri pripravi življenjepisov, vlog za delo, psihosocialna podpora, zagovorništvo, druge individualne in skupinske integracijske aktivnosti za povečevanje socialne vključenosti, ustvarjanje možnosti za delo, zaposlovanje.

Politike zaposlovanja vključujejo tudi ukrepe aktivne politike zaposlovanja, ki jih izvaja Zavod RS za zaposlovanje. Ti ukrepi so namenjeni vsem osebam prijavljenih v evidenco brezposelnih oseb. Vse osebe z mednarodno zaščito (begunce, osebe s subsidiarno zaščito) se po pridobitvi statusa prijavi v evidenco brezposelnih oseb. Na Zavodu RS za zaposlovanje dobijo svetovalko/svetovalca s katerim opravijo osebni razgovor. Skupaj se pripravijo zaposlitveni načrt, ki vključuje kratkoročne cilje in aktivnosti za povečanje zaposlitvenih možnosti. Zagotovljeno je spremstvo k svetovalki/svetovalcu in skupno iskanje rešitev.

Vsi ti podporni ukrepi v veliki meri olajšujejo vključevanje, družbeno in delovno participacijo oseb z mednarodno zaščito. Ovire pri vključevanju v družbi, vključno s participacijo in dostopom do trga dela so objektivne in sistemske narave. Slaba ekonomska in socialna situacija tako v svetu kot v Sloveniji, negativno vpliva na vključevanje beguncev in oseb s subsidiarno zaščito. Potrebno je opozoriti tudi na posamezne pojave nestrpnosti, rasizma, diskriminacije, sovraštva. Ovira je tudi v nemožnosti dostopa do socialnih, neprofitnih stanovanj.

Q39. Please summarise your Member State's policy on the availability of *tailored* support measures to access the labour market that are available to refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection as opposed to legally residing third-country nationals in general

Describe

Osebam z mednarodno zaščito (beguncem in osebam s subsidiarno zaščito) so na voljo vsi zgoraj naštet in opisani prilagojeni ukrepi in aktivnosti. Enkratna denarna pomoč ob izselitvi iz Azilnega doma, denarno nadomestilo za zasebno nastanitev, začasna nastanitev v integracijskih hišah, informiranje, svetovanje, pomoč in spremstvo pri urejanju življenjskih situacij z razlago delovanja sistema in ustanov, družbe, trga dela, učna pomoč, pomoč pri uveljavljanju pravic so ukrepi, ki so posebej prilagojeni beguncem in osebam s subsidiarno zaščito glede na njihove specifične potrebe, pravice in obveznosti.

Q40. Please summarise if and to what extent differences exist with regard to labour market access between:

- Refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection on the one hand and third-country nationals legally residing in your Member State territory on the other hand
- Refugees, beneficiaries of subsidiary protection and beneficiaries of humanitarian protection

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Describe

Osebe z mednarodno zaščito (begunci in osebe s subsidiarno zaščito) imajo prost dostop na trg dela. Ne potrebujejo posebnega delovnega dovoljenja, dovoljenja za zaposlitev oz. enotnega dovoljenja za bivanje in delo v Sloveniji. Drugi državljani tretjih držav, ki imajo po zakonu status tujca, morajo imeti urejeno delovno dovoljenje oz. enotno dovoljenje za bivanje in delo.

Tako begunci kot osebe s subsidiarno zaščito imajo po novi zakonodaji prost dostop na trg dela. Pred uveljavitvijo nove zakonodaje 1.9.2015 so morale osebe s subsidiarno zaščito pridobiti osebno delovno dovoljenje.

Q41. Please summarise what you consider to be good practices (if any) in the provision of labour market integration support measures in your national context.

Describe

Dobro je, da imajo osebe z mednarodno zaščito zagotovljen program/project celostne podpore in pomoči pri vključevanju. Potrebno bi bilo večje sodelovanje, povezovanje različnih policy akterjev, vladnih in civilnodružbenih pri zagotavljanju in izvajanju integracijskih ukrepov. Tudi v Sloveniji imamo primere dobre prakse vključevanja oseb z mednarodno zaščito v družbo oz. na trg dela. Mnogi strokovni delavci, svetovalci, izvajalci pomoči v javnih, lokalnih, civilnodružbenih organizacijah, društvih se vsak dan trudijo vključevati osebe z mednarodno zaščito v različne aktivnosti, odpravljati ovire pri integraciji, ozaveščati širšo javnost. Npr. V nekem lokalnem okolju so vsi akterji ustvarili ustrezno podporo za aktivno vključevanje družine v okolje. Prav tako so primeri dobre prakse vključevanja otrok v vrtce, šolsko okolje ter v športne klube, kulturna in druga društva, podjetja. Npr. športni klub je omogočil prostovoljsko delo osebi. Nekatero osebo z mednarodno zaščito dosegajo zelo dobre rezultate v športu ter pri nadaljnjem šolanju, študiju. Nekateri so plesalci, glasbeniki, pevci in nastopajo na javnih prireditvah. Posamezniki so pridobili nacionalno poklicno kvalifikacijo (npr. pomočnik kuharja) itd. Tudi nekateri najemodajalci so zelo razumevajoči in pomagajo osebam z mednarodno zaščito pri vključevanju. Pozitivni so tudi primeri izkustvenega učenja, samoorganiziranja in samopomoči oseb z mednarodno zaščito v okviru društev in drugih nevladnih organizacij (npr. skupne humanitarne akcije zbiranja in deljenja oblačil, hrane itd.)

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Section 6: Additional information to ensure comparability

This section aims to collect additional detailed information that complements your answers as provided in previous sections, in order to ensure comparability. It includes tables on:

- ★ conditions to access the labour market
- ★ Eligibility for employment-related support measures for different categories of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection
- ★ Authorities responsible for the provision of employment-related support measures
- ★ Conditions to access employment-related support measures
- ★ Statistics on access to employment-related support measures

Q42. With reference to Section 1 (Q3), please complete the following table on conditions to access the labour market by indicating yes/no to clarify if the condition applies, and, where appropriate, please briefly describe

Table 4 Conditions to access the labour market

Conditions/restrictions	Applies to all TCNs in: 1) legislation? 2) practice?	Applies to Refugees in: 1) legislation? 2) practice?	Applies to beneficiaries of subsidiary protection in: 1) legislation? 2) practice?	Applies to persons granted humanitarian protection in: 1) legislation? 2) practice?	Comments
Possession of a residence permit	DA DA	DA DA	DA DA	/	
Possession of a work permit *	DA DA	NE NE	NE NE	/	*enotno dovoljenje za bivanje in delo od 1.9.2015 dalje
Do restrictions in time apply? (Duration)	DA DA	NE NE	DA DA	/	
Do restrictions to a specific employer apply?	DA DA	NE NE	NE NE	/	
Do restrictions to a specific	DA	NE	NE	/	

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

employment sector apply?	DA	NE	NE		
Is preference to be given to nationals and EU citizens (in general or in relation to specific jobs, if so which?)	DA DA	NE DA	NE DA		
Other? (add rows if applicable)	/	/	/	/	/

Q43. With reference to Section 3, please complete the following table on the eligibility of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection to employment-related support measures. Indicate if they are eligible to access the support measure with yes/no

Table 5 Eligibility for employment-related support measures for the categories of refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection¹⁷

	Refugee	Beneficiaries of subsidiary protection	Persons granted humanitarian status	Comments
Education ¹⁸	DA	DA	/	/
Language courses	DA	DA	/	/
Orientation courses	DA	DA	/	/
Vocational education and training	DA	DA	/	/
Counselling	DA	DA	/	/
Recognition of qualifications	DA	DA	/	/
Guaranteed minimum resources	DA	DA	/	/

¹⁷ This means access to all beneficiaries under the protection status.

¹⁸ Education as described under Q8: education with a specific focus on access to education that has a **direct link to employment**, for example, by providing support for the development of higher level (non-vocational) skills. Please do not report on education more generally. The focus is on education for those of employment age that might lead towards employment.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Housing support/access to social housing	Denarno nadomestilo za zasebno nastanitev za 3 leta, možnost namestitve v dveh integracijskih hišah v Ljubljani in Mariboru za mladoletnike brez spremstva, družine, ranljive posameznike za 1 leto ali 1 leto in pol; Dostopa do socialnih stanovanj še ni	Denarno nadomestilo za zasebno nastanitev za 3 leta, možnost namestitve v dveh integracijskih hišah v Ljubljani in Mariboru za mladoletnike brez spremstva, družine, ranljive posameznike za 1 leto ali 1 leto in pol; Dostopa do socialnih stanovanj še ni.	/	/
Other (add rows if necessary)	/	/	/	

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q 44. With reference to Section 3, please complete the table below setting out the authorities responsible for the provision of employment-related support measures to refugees, beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection

Table 6 Authorities responsible (executive and financial) for the provision of employment-related support measures¹⁹

Employment-related support measure	Authority that carries executive responsibility	Authority that carries financial responsibility	Comments
Education	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Ministrstvo za notranje zadeve	
Language courses	Ministrstvo za notranje zadeve	Ministrstvo za notranje zadeve	
Orientation courses	Ministrstvo za notranje zadeve	Ministrstvo za notranje zadeve	
Vocational education and training	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	
Counselling	Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	
Recognition of qualifications	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za notranje zadeve	
Guaranteed minimum resources	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – Centri za socialno delo (denarna socialna pomoč, otroški dodatki), Zavod RS za zaposlovanje (denarno nadomestilo za brezposelnost)	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – Centri za socialno delo (denarna socialna pomoč, otroški dodatki), Zavod RS za zaposlovanje (denarno nadomestilo za brezposelnost)	
Housing	Ministrstvo za notranje zadeve (denarno nadomestilo za zasebno nastanitev), NGOs	Ministrstvo za notranje zadeve (denarno nadomestilo za zasebno nastanitev)	
Other	/	/	

¹⁹ Please specify the authorities/organisations/institutions responsible. This can also include NGO's. Note however that the table and the Study in general focus on government-related support measures, i.e. how the government organises itself to provide the support. NGO's/third parties can be involved if outsourced by the government.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q45. With reference to Section 3, please complete the table below on conditions to access employment-related support measures for refugees and beneficiaries of subsidiary and humanitarian protection. Please indicate if the conditions apply by answering with yes/no. Please also clarify if the conditions apply to: i) all TCNs legally residing on your Member State's territory ("all TCNs"); ii) all beneficiaries of international/humanitarian protection ("all ben"); or iii) specifically to refugees ("Ref"), beneficiaries of subsidiary protection ("SP"), beneficiaries of humanitarian protection ("HP")

Table 7 Conditions to access employment-related support measures

	Education	Language courses	Orientation courses	Vocational education and training	Counselling	Recognition of qualifications	Guaranteed minimum resources	Housing	Comments*
Having a residence permit	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	TCNs, Ref, SP
Having a work permit	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	Ref, SP
Having identity documents	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	Ref, SP, TCNs
Having a domicile	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	Ref, SP, TCNs
Language competency	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	Ref, SP, TCNs
Specific qualifications/diplomas required	NE	NE	NE	NE	NE	DA	NE	NE	Ref, SP, TCNs
Sufficient financial resources	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	Ref, SP, TCNs
Eligibility for loans	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	Ref, SP, TCNs
Etc. (add rows if applicable)	/	/	/	/	/	/	/	/	/

* Please also indicate if conditions equally apply to all beneficiaries of international/humanitarian protection, all third-country nationals, nationals of the MS.

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Q46. With reference to Section 3, please complete the table below concerning statistics on access to employment-related support measures

Table 8 Statistics in relation to accessing employment-related support measures

	Refugees, beneficiaries of subsidiary protection and humanitarian protection					Please specify to which groups the figures refer to
	2010	2011	2012	2013	2014	
Total number of beneficiaries accessing education	60	66	72	88	100	Skupno število begunce v in oseb s subsidiarno zaščito vključenih v osnovne šole, srednje šole, univerze, osnovne šole za odrasle
Total number accessing	14	23	48	43	51	Begunci in osebe s

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

language courses						subsidiar no zaščito
Total number accessing orientation courses	/	/	/	/	/	
Total number accessing vocational education and training	/	/	/	/	/	
Total number making use of procedures for the recognition of qualifications						11 begunce v in oseb s subsidiar no zaščito (2010- 2014)
Total number provided minimum guaranteed resources	/	/	/	/	/	

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

Total number accessing counselling services	/	/	/	/	/	
Total number accessing housing	47 (IH LJ in IH MB)+22 (denarna pomoč za zasebno nastanitev)	30 (IH LJ IN IH MB)+16 (denarna pomoč za zasebno nastanitev)		28 +60		Begunci in osebe s subsidiarno zaščito

Vključevanje oseb s priznano mednarodno/humanitarno zaščito na trg dela: politike in dobre prakse

VIRI:

Poročilo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Direktorata za migracije in integracijo za leto 2010 (www.mnz.gov.si)

Poročilo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Direktorata za migracije in integracijo za leto 2011 (www.mnz.gov.si)

Poročilo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo za leto 2012 (www.mnz.gov.si)

Poročilo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo za leto 2013 (www.mnz.gov.si)

Poročilo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo za leto 2014 (www.mnz.gov.si)

Potrebe po delavcih migrantih iz tretjih držav na trgu dela v EU, EMN FOCUSED STUDY, 2015

Resolucija o imigracijski politiki Slovenije (Ur.l. RS, št. 40/1999)

Resolucija o migracijski politiki Slovenije (Ur.l.RS, št. 106/2002)

Strategija ekonomskih migracij za obdobje od 2010 do 2020 (2010)

Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Ur.l.RS, 55/2011)

Zakon o državljanstvu Republike Slovenije (uradno prečiščeno besedilo, 2015)

Zakon o mednarodni zaščiti (uradno prečiščeno besedilo, Ur.l.RS, 11/2011)

Zakon o tujcih (uradno prečiščeno besedilo, 2015)

Zakon o urejanju trga dela (Ur. l. RS, št. 80/2010, 40/2012-ZUJF, 21/2013, 63/2013, 100/2013, 32/2014-ZPDZC-1, 47/2015-ZZSDT, 90/2015-ZIUPTD)

Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Ur.l.RS, št. 47/2015)